

Ysgol Tal-y-bont

Hyrwyddo ymddygiad a chynnal safonau da

**Ymddygiad Da
Gwobrwyo Plant
Dim bwlio
Presenoldeb Plant**

**Good conduct
Rewarding children
No bullying
Children's attendance**

Good Conduct and Maintaining Good Standards

1 Amcanion

Rydym eisiau i Ysgol Tal-y-bont i fod yn ysgol hapus a diogel, lle bod cyfle i ddisgyblion weithio a chwarae gyda'i gilydd. Rydym yn disgwyl i bawb fod yn garedig, yn glên ac yn onest bob amser gan ddangos hunanbarch a pharch at bawb a phopeth arall.

Cewch wybodaeth yn y llyfryn hwn am yr hyn a wneir i annog ein plant i ymddwyn yn well ac i roi o'u gorau, gan bwysleisio'r bartneriaeth angenrheidiol rhwng yr ysgol, y cartref a'r plentyn. Mae'n dangos hefyd pa gamau a gymerir os yw ein plant yn camymddwyn.

Yn Ysgol Tal-y-bont rydym yn ymfalchïo ein bod ni'n medru darparu profiadau dysgu cynhwysol, heriol a chyffrous i'r holl blant mewn cymuned hapus a gofalgar.

Rydym yn anelu at ddarparu'r cyfleoedd gorau i'r plant, ac mae cydweithio fel partneriaid yn hanfodol i brofi llwyddiant yn hynny. Diolch i chi am ein cynorthwyo i gynnal y safonau uchaf drwy'r ysgol. Os oes gennych unrhyw broblemau neu gwestiynau, cofiwch gysylltu gyda'r ysgol.

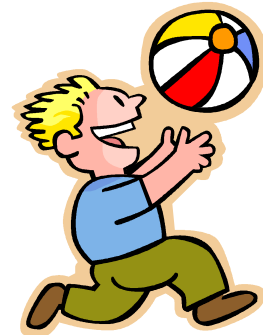
2 Gwerthoedd yr ysgol

Mae gwerthoedd yr ysgol yn cynnwys:

- dweud y gwir
- cadw addewidion
- parchu eraill
- ymddwyn yn ystyriol at eraill
- helpu rhai llai ffodus na ni'n hunain
- cymeryd cyfrifoldeb dros ein gweithredoedd
- hunan ddisgyblaeth

Fel ysgol, gwrthwynebwn:

- bwlio
- twyllo
- dichell (deceit)
- creulondeb
- ymddygiad anghyfrifol
- anonestrwydd

Gweithio gyda'n gilydd

Llwyddiant ymddygiad da yw bod pawb yn cydweithio er lles y plentyn.

Golyga hyn:

- bod yn onest, agored a theg gyda'n gilydd
- gwrandao ar ein gilydd
- gweithio gyda'n gilydd i ddatrys problemau

Trwy gydweithio, gobeithiwn y bydd eich plentyn yn cael cyfnod hapus a llwyddiannus yn Ysgol Tal-y-bont.

3 Gwobrwo Plant

Rhagarweiniad

Yn Ysgol Tal-y-bont rydym yn anelu i wneud yr ysgol yn gymdeithas gyfeillgar ble y gall pob plentyn brofi llwyddiant a bod eu hymdrechion yn cael eu cydnabod a'u parchu. Mae gwobrwo plant am eu llwyddiannau'n cyfrannu at deimlad o hunain barch o fewn y plentyn sydd yn ei dro yn cyfrannu at ddatblygiad emosiynol, cymdeithasol ac addysgol.

Amcanion:

- cynorthwyo'r plentyn i werthfawrogi ymdrech dda
- dangos bod ymdrech dda yn cael ei pharchu gan yr athrawon a phawb sy'n gysylltiedig â hwy o ddydd i ddydd
- trwy gydnabod ymdrech, gobeithiwn ddarparu awyrgylch o hapusrwydd a bodlonrwydd ar gyfer y dysgu a'r addysgu
- darparu amgylchedd ofalus a chyfeillgar ar gyfer y plant
- dangos bod cysondeb yn rhinwedd o bwys wrth barchu ymdrechion

Dull o weithredu

Er mwyn i'r plant deimlo'n falch ohonynt eu hunain a'u hysgol, byddwn yn gwobrwo ymdrech sy'n well na'r disgwyl. Yn y dosbarth defnyddir canmoliaeth lafar, sticeri, siart a systemau gwobrwo. Bydd y plentyn yn cael ei ganmol mor aml ag sy'n briodol.

Trwy'r ysgol defnyddir:

- gwasanaethau ysgol gyfan lle bydd y staff yn canmol plant am ymdrech dda ee mewn gwaith dosbarth, parodrwydd i helpu eraill, siarad Cymraeg ac ymddygiad gwell na'r disgwyl.
- tystysgrif llwyddiant a gall hynny arwain at ennill marciau i'w tîm ysgol.
- canmoliaeth ac anogaeth bersonol gan y staff am ymdrech dda, gan gynnwys cyfle i ddangos gwaith i weddill yr ysgol.
- tystysgrif presenoldeb i bob plentyn sydd wedi llwyddo i fod yn bresennol yn yr ysgol trwy'r tymor/blwyddyn heb golli.

4 Cyfrifoldeb y disgyblion

Disgwylir i'r disgyblion ddilyn y côd moesol yn eu dosbarthiadau ac yn yr ysgol yn gyffredinol

Côd Moesol yr Ysgol:

Disgwylir i bawb yn Ysgol Tal-y-bont i ymddwyn yn dda

Byddwch yn gwrtais

- gan alw pawb yn ôl ei enw
- gwrandewch a dilynwch gyfarwyddiadau
- edrych ar yr aelod o staff pan fyddant yn siarad
- arhoswch eich tro i siarad, peidiwch â siarad ar draws

Byddwch yn garedig

- peidiwch â thafllu eich pwysau o gwmpas
- cadwch eich traed, dwylo ac eiddo personol i chi eich hunan
- peidiwch â bwlio a difetha gemau plant eraill

Byddwch yn ofalus

- edrychwch ar ôl eich eiddo eich hun, eiddo eraill, ac eiddo'r ysgol
- edrychwch ar ôl yr ysgol gan ei chadw yn lan ac yn daclus

Byddwch yn gall

- cerddwch yn dawel a chall o gwmpas yr adeilad
- cadwch yn glir o unrhyw drwbl a dywedwch wrth oedolyn am unrhyw beth sy'n eich poeni

Byddwch o ddifrif

- byddwch yn brydlon bob amser
- byddwch yn lân a thrwsiadsus
- gwisgwch dhillad addas
- gwnewch eich gorau bob amser

5 Cyfrifoldebau y rhieni

Mae gan y rhieni rôl allweddol i sicrhau fod eu plentyn yn hapus a llwyddiannus yn yr ysgol.

Mae hyn yn cynnwys:

- cefnogi côd ymddygiad yr ysgol a'r polisi disgyblaeth
- rhannu pryderon am addysg, ymddygiad a lles eich plentyn gyda'r Pennaeth/athrawon
- dangos diddordeb byw yn natblygiad a gwaith eich plentyn
- bod yn barod i gynorthwyo eich plentyn
- mynychu cyfarfodydd rhieni a gweithgareddau yn ymwneud â'r ysgol
- rhoi gwybodaeth i'r ysgol os bydd eich plentyn yn absennol oherwydd gwaeledd, apwyntiad, gwyliau neu unrhyw reswm arall
- sicrhau fod eich plentyn yn cyrraedd yr ysgol yn brydlon
- cefnogi eich plentyn gyda gwaith cartref

6 ATAL CAMYMDDWYN

Ar adegau gall rhai o'n plant anghofio sut i ymddwyn yn ôl y côd moesol ac ymddwyn mewn modd annerbyniol. Yn Nhal-y-bont ceisiwn fod yn bositif, os yw plentyn yn gwneud cangymeriad mae yna hefyd gyfle i ddysgu.

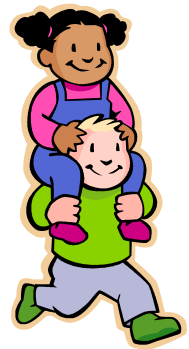
Ceisiwn osgoi camymddwyn drwy:

- wobrwyo a chanmol ymddygiad da bob amser
- atgoffa'r disgyblion o reolau'r ysgol yn gyson

Os fydd camymddwyn yn digwydd yna mi fydd yn rhaid dilyn camau arbennig. Rhaid i'r holl blant ddeall os yw'n camymddwyn yn fwriadol eu bod yn gorfod wynebu'r canlyniadau

Canlyniad camymddwyn yw:

- rhybudd llafar, tawel
- colli pwyntiau i'r tîm ysgol
- colli'r breintiau ee cario negesau/helpu
- gweithio ar wahân i weddill y dosbarth
- gweithio mewn dosbarth arall
- aros i mewn i orffen gwaith
- colli rhan o amser chwarae
- colli amser chwarae cyfan
- cyfeirio'r mater at y Pennaeth

Mewn achosion difrifol neu gamymddwyn rheolaidd bydd y plentyn yn cael ei anfon at y Pennaeth. Gall hyn arwain at:

- roi gwybod i rieni drwy lythyr neu alwad ffôn
- defnyddio llyfr i gofnodi'r ymddygiad

Camymddwyn Difrifol

Mewn achos o gamymddwyn difrifol megis trais, bwlio, haerllugrwydd, bygwth staff neu gan gynnwys staff ategol, gall yr holl gamau a nodwyd uchod gael eu hepgor ac anfonir y plentyn yn syth at y Pennaeth.

Gall y Pennaeth wedyn gymeryd y camau canlynol:

- rhybudd llafar
- cysylltu'n syth gyda'r rhieni i drafod y sefyllfa
- defnyddio'r llyfr cofnodi ymddygiad
- gwaharddiad am gamymddwyn gwbl annerbyniol

Os ydych fel rhiant yn derbyn hysbysiad o'r fath, golyga hyn bod eich plentyn wedi camymddwyn yn gyson er y rhybuddion. Mewn achos o gamymddwyn difrifol daw'r gwaharddiad dros dro i rym yn syth y diwrnod hwnnw.

7 Ymddygiad ar yr Iard

Ar yr iard, rydym yn defnyddio'r rheolau canlynol:

- cadw o fewn ffiniau'r iard bob amser
- bod yn gyfeillgar a chwarae'n ddiogel
- mynd i'r llinellau yn syth wedi i'r athrawon eich galw

Goruchwyliaeth iard amser chwarae a chinio

Yn ystod y cyfnodau hyn bydd y plant yn cael eu goruchwyllo gan athrawon ac oedolion eraill sy'n gweithio yn yr ysgol.

Disgwylir i'r disgyblion ymddwyn yn briodol gyda holl staff yr ysgol.

Gwobrwyo amser cinio:

- canmoliaeth gan yr oedolion sydd ar ddyletswydd
- canmoliaeth gan yr athrawon yn y dosbarth

Sanctsiynau amser chwarae/cinio:

- rhybudd/cerydd llafar
- cerdded gyda'r oedolion neu sefyll wrth y wal am gyfnod
- danfon at y Pennaeth
- colli amser chwarae
- mewn achos o gamymddwyn difrifol yn ystod amser cinio mae'r hawl gan yr ysgol i anfon y plentyn adref dros yr amser cinio

8 DIM BWLIO

Beth yw bwlio?

- Gall bwlio fod yn gorfforol pan fo plentyn yn cael ei daro'n fwriadol.
- Gall bwlio fod yn eiriol pan fo plant yn galw enwau, yn bychanu a gwawdio plant eraill.

Yn gyffredinol diffiniad o fwlio yw "gweithred sy'n digwydd mwy nag unwaith."

Cofiwch: bygwth a chodi ofn mae'r bwli yn ceisio ei wneud.

Safbwynt yr Ysgol

Os digwydd bwlio, yna bydd yr ysgol yn ymateb fel hyn:

- delio â'r broblem yn gyflym, yn deg ac yn gadarn,
- siarad gyda'r plant o'r ddau safbwynt - darparu cwnsela yn ôl yr angen,
- cosbi yn yr ysgol pan fo angen,
- cysylltu â'r rhieni
- os bydd y mater yn un difrifol, yna byddwn yn ystyried gwaharddiad

Safbwynt y Rhieni

Os ydych yn poeni fod eich plentyn yn dioddef bwlio, yna cysylltwch â'r ysgol **yn syth**. Os oes digwyddiad y tu allan i oriau ysgol, mae'n fater i'r heddlu.

Sut y gallwch helpu?

- siaradwch â'ch plentyn
- peidiwch â chytuno i gadw'r peth yn gyfrinach
- trefnwch i gyfarfod eich plentyn os yw'r bwlio yn digwydd ar y ffordd i'r ysgol neu ar y ffordd adref
- os mai eich plentyn chi yw'r bwli efallai y bydd angen cyngor a chymorth arnoch chi

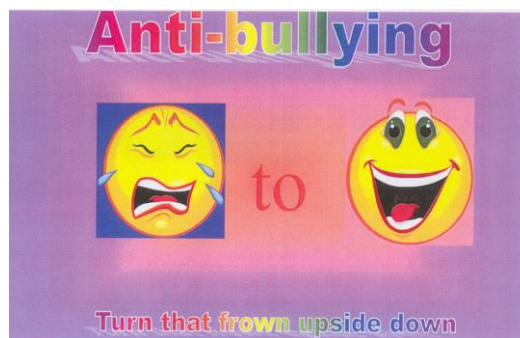
Neges i blant:

- RHANNWCH y broblem ewch i ddweud yn syth wrth athro neu athrawes, rhieni neu ffrind.
- NODWCH y broblem os teimlwch na allwch sôn am eich profiad.
- COFIWCH bydd yr ysgol yn ymchwilio i honiadau o fwlio ond gwnant hynny mewn ffordd sensitif. Ein nôd yw cael gwared ar fwlio.
- DILEWCH fwlio trwy ddweud am bob digwyddiad rydych yn dyst iddo.
- CEFNOGWCH y rhai sy'n cael eu bwlio
- GWERTHFAWROGWCH yr amrywiaeth o blant sydd ar gael yn yr ysgol
- PEIDIWCH â gadael i wahaniaethau arwain at ymddygiad anystyriol ac annerbyniol

COFIER

Mae'n weithred ddewr hysbysu ynghylch bwlio

NI DDYLAI BWLIO FOD YN RHAN O'R PROFIAD O DYFU I FYNV

Rheolau Aur yr Ysgol

1. gwrando ar y person sydd fod i siarad
2. parchu pob person ac eiddo
3. dwylo, traed a geiriau caredig
4. cyrraedd y dosbarth yn drefnus ac ar amser
5. cerdded o fewn adeilad yr ysgol

SGRIPT YMDDYGIAD

Cam 1 - Adnabod, enwi a dilysu'r emosiwn

"Gallaf weld dy fod yn mynd yn grac pan mae hynny'n digwydd. Byddwn i'n teimlo fel hynny hefyd petai'n digwydd i fi. Mae'n normal dy fod yn teimlo fel yna."

Cam 2 - Gosod cyfyngiad (limit) ar deimladau

"Dyma'r rheolau ac mae'n rhaid i ni lynu atyn nhw."

"Gallwn ni ddim ymddwyn fel hyn er dy fod yn teimlo'n grac, oherwydd dydy e ddim yn saff."

Cam 3 - Datrys problemau gyda'r disgybl

"Dydy fan hyn ddim yn le saff i fod yn grac. Beth am fynd i le saff i siarad?"

"Y tro nesaf y byddi di'n teimlo fel hyn, beth all di wneud? Beth wyt ti'n meddwl y byddi di'n gwneud y tro nesaf?"

Ysgol Tal-y-bont

Tal-y-bont,

Ceredigion.

SY24 5HE

01970 832276 / prif@talybont.ceredigion.sch.uk

<http://www.talybont.ceredigion.sch.uk>